

مرکز آموزشی درمانی امیرکبیر

اختلال دو قطبی

تهیه کننده:

زهره کوچکی (کارشناس پرستاری)

منبع: روان پرستاری، محسن کوشان،
سعید واقعی

عوارض مصرف داروها خطرناک است که باید و با پزشک خود مشورت کنید.

داروهای تثبیت کننده خلق مانند لیتیموم و والپروات سدیم و اولانزاپین و کاربامازپین اصلی ترین دارو برای درمان شوریدهی است سایر داروهای تثبیت کننده خلق مانند وراپامیل ، نیمودپین و ... گاهی به عنوان تثبیت کننده خلق تجویز می شود. لیتیموم برای درمان افسردگی و شوریدهی استفاده می شود و کاربرد اصلی پیشگیری از نوسانات خلق است اگر به مقدار کافی مصرف شود ۱ تا ۳ هفته طول میکشد تا اثر کند.

مقدار لیتیموم خون اندازه گیری می شود تا مطمئن شویم که مقدار دارو مصرف شده صحیح است اگر پایین باشد موثر نیست و اگر خیلی زیاد باشد ممکن است دچار مسمومیت شود.

عوارض جانبی لیتیموم: تاری دید ، عطش ، ضعف عضلانی ، اسهال ، احساس کسالت، لرزش دست ها و افزایش وزن

علائم مسمومیت لیتیموم: اغتشاش کلام ، تهوع و استفراغ ، احساس ناراحتی شدید، ضعف عمومی ، خواب آلودگی و سرگیجه و اسهال است که در اسرع وقت به پزشک مراجعه کنید و مایعات شور مثل دوغ مصرف کنید و نمک طعام مصرف کنید زیرا باعث دفع لیتیموم می شود.

عوامل روانشناختی: از دست دادن والدین (جدایی یا مرگ) در سالهای اولیه زندگی افراد را آسیب پذیر تر می کند و همچنین ساختار شخصیتی هم نقش مهمی دارد.

عوامل زیست شناختی: که ممکن است به دنبال تغییرات فیزیولوژیک مثل زایمان یا عفونت باشد **عوامل محیطی:** حوادث ناخوشایند و فشار آور یا رویدادهای استرس زا آسیب پذیری خود را بیشتر می کند.

درمان: رایجترین اشکال درمان ، دارو درمانی- روان درمانی و تشنج درمانی الکتریکی هستند از داروهای تثبیت کننده خلق همراه با آرامبخش های قوی و داروهای ضد افسردگی استفاده می شود که از داروهای تثبیت کننده خلق باعث تثبیت وضعیت خلقی در حد طبیعی می شوند و داروهای ضد افسردگی معمولا چند هفته طول می کشد که اثر کنند و معمولا قبل از اینکه خلق بهبود یابد در ابتدا اشتها و انرژی و الگوی خواب مختل می شود بنابراین یک دفعه نباید آن را قطع کرد . از آرامبخش ها برای کاهش آشفتگی های رفتاری و درمان اضطراب و علائم هراس و بی خوابی استفاده می شود

شایع ترین عوارض آرامبخش ها و ضد افسردگی ها:

خواب آلودگی ، خشکی دهان ، تاری دید ، سفتی عضلانی بی قراری ، احساس ضعف ، افزایش وزن ، حساسیت به نور خورشید و مشکلات گوارشی و سستی تکلم است. در دوره هایی که از این دارو ها مصرف می کنید رانندگی و کار با ماشین آلات سنگین به علت خواب آلودگی

اختلال خلقی دوقطبی چیست:

اگر فرد روحیه ای پیدا کند که به طور پایدار بالاتر (دوره شوریدگی) یا پایین تر از حد طبیعی باشد دوره افسردگی (و نوسات خلق) بیش از حد طبیعی باشد می گوئیم دچار اختلال خلقی دوقطبی یا بیماری افسردگی - شوریدگی است. افسردگی یعنی احساس غم و ناراحتی مفرط و شوریدگی احساس سرخوشی، شادی و شتاب و هیجان مفرط است.

نشانه های اختلال افسردگی - شوریدگی چیست؟

در این بیمار گاهی دچار علائم و نشانه های افسردگی و گاهی دچار علائم شوریدگی و در برخی اوقات هم هر دو علائم یعنی هم افسردگی و هم شوریدگی را با هم داشته اند. **علائم افسردگی:** - اخلق غمگین و ناتوانی در لذت بردن نشانه اصلی افسردگی است. بقیه علائم عبارتند از: اشتغال ذهنی با شکست ها و ناکامی ها کاهش اعتماد به نفس احساس بیهودگی و پوچی که در آن بیمار احساس می کند که دنیای اطرافش و خودش بیهوده و بی ارزش است. احساس ناامیدی و درماندگی که در آن بیمار احساس می کند هیچ کاری از او ساخته نیست.

- کندی در تفکر فرد، فراموشی، اختلال در تمرکز و ناتوانی در تصمیم گیری
- ناتوانی در لذت بردن از فعالیتهای که قبلا لذت میبرده
- از دست دادن علاقه به کار و تفریح
- مشکلات جسمانی مانند سردرد، کمر درد...
- افکار خودکشی یا دگر کشی
- افکار منفی که گویش برایش همه چیز تیره و تار شده است
- بی قراری، کندی در فعالیت روانی، حرکتی
- تغییر اشتها و وزن کم اشتها و لاغر می شوند
- بی خوابی یا پر خوابی که معمولا صبح های خیلی زود بیدار می شوند و در انتهای شب هم بی خواب می شوند و بیمار دیر به خواب می رود و یا گاهی فرد پر خواب می شود.
- کاهش تمایلات جنسی
- تحریک پذیری که فرد به راحتی به هم می ریزد و خشمگین می شود.
- به راحتی به گریه می افتد.

علائم شوریدگی:

خلق بالا شادی و شنگولی غیر عادی بیش از حد خلق تحریک پذیر که گاهی پر توقع است و اگر دیگران به خواسته های او توجه نکنند به شدت عصبانی می شوند.

اختلال شخصیت دو قطبی

- خلق گسترده که در آن فرد بدون توجه به مکان و زمان و بدون هیچ محدودیتی به بیان عقاید و احساساتش می پردازد.
- بروز رفتار اغواگرانه مانند آرایش غلیظ و لباس های رنگارنگ
- پرحرفی و حرف زدن با صدای بلند
- بذله گویی
- پرش افکار
- بذل و بخشش فراوان و ولخرجی
- افزایش اعتماد به نفس و خود بزرگ بینی
- کاهش نیاز به خواب که با میزان کم می خوابد، فرد احساس سرزندگی می کند و کمتر دچار خستگی می شود.
- کم اشتهایی و کاهش وزن
- افزایش میل جنسی و یا بی مبالاتی و بی پروایی جنسی
- اشکال بینش در بینش و قضاوت
- اشکال در درک واقعیت

عوامل ایجاد کننده اختلال:

محققان تا کنون نتوانسته اند عامل مشخصی را کشف کنند وضعیت شخصیت فرد و فشارهای محیطی موثر است.

عوامل ژنتیک: افرادی که اعضای خانواده شان

مبتلا به این بیماری باشند بیشتر از سایر افراد مبتلا می شوند.